

Handläggare
P-O ÖstergrenDatum
2012-05-17Diarienummer
BUN-2013-0998BUN 2013-06-13
Ärende 3.1

Barn- och ungdomsnämnden

Uppsala kommuns skolskjutsreglemente

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden föreslås besluta

att enligt förslag fastställa Uppsala kommuns skolskjutsreglemente.

Bakgrund

Gällande skolskjutsreglemente antogs i kommunfullmäktige den 27 november 1995 och har sedan dess i omgångar reviderats av kommunstyrelsen och gatu- och trafiknämnden. Den senaste revideringen gjordes 2011. I Uppsala kommuns reglemente för kommunstyrelsen och nämnderna framgår att barn- och ungdomsnämnden är ansvarig för bland annat grundskola och grundsärskola och att nämnden inom sitt verksamhetsområde är skolans styrelse. Det framgår också att gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för planering av skolskjutsverksamhet. Denna ansvarsfördelning innebär att det är barn- och ungdomsnämnden som ansvarar för att beslut om skolskjuts fattas medan gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för att skolskjuts kommer till stånd. Därmed är det barn- och ungdomsnämnden som har uppdraget att besluta om reglemente för skolskjuts.

Den viktigaste orsaken till att en revidering nu är nödvändig är att skollagen, till skillnad från tidigare, med vissa förbehåll även ger elever i fristående skolor rätt till skolskjuts.

Revideringar

Revideringen är ur redaktionell synpunkt genomgripande och reglementet får i förslaget en tydligare form och större läsbarhet med text samlad under sju rubriker.

De största sakförändringar som föreslås är följande:

- För elever som går i fristående skolor har tjänsteman på kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad delegation att fatta beslut om skolskjuts. För elever som går i kommunala skolor har elevens rektor fortsatt delegation att fatta beslut om skolskjuts.
- Begreppet skolbarnsomsorg har bytts ut mot fritidshem eller fritidsklubb.

- Rätt till skolskjuts för en elev som går i en annan skola än där eleven annars skulle ha placerats föreligger om det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen. Det betyder att eleven har rätt till skolskjuts till den valda skolan om det inte innebär *merkostnader* för kommunen jämfört med om eleven gått i den skola där eleven annars skulle ha placerats.
- När det gäller elever som behöver skolskjuts på grund av funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet, har dessa elever rätt till skolskjuts även om det innebär *merkostnader* för kommunen jämfört med om eleven gått i den skola där eleven annars skulle ha placerats.
- Rätt till transport till närmaste skolskjutshållplats i vissa fall tas bort när det gäller elever som har rätt till *kostnadsfri resa med linjetrafik*. Rätten kvarstår emellertid för de som är berättigade till *skolskjuts* och i övrigt uppfyller villkoren för sådan transport.
- Rätt till skolskjuts vid växelvis boende förtydligas. Kravet på att det växelvisa boendets båda adresser måste innebära att eleven normalt skulle anvisas samma skola tas bort. Samtidigt tydliggörs att skolskjuts inte anordnas till förälder i annan kommun.
- Flera bestämmelser, bl.a. gällande krisplan, kontakttelefon, force majeure, samråd, undervisning och ordning, har plockats bort då dessa inte bedömts höra hemma i reglementet. Antingen framgår uppgifterna redan av de styrdokument som är uppräknade i reglementet eller så ha uppgifterna av annan anledning ansetts överflödiga.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Carola Helenius-Nilsson
Direktör

SKOLSKJUTSREGLEMENTE

FÖR

**FÖRSKOLEKLASS, FRITIDSHEM
GRUNDSKOLA OCH
GRUNDSÄRSKOLA**

Beslutat i kommunfullmäktige
1995-11-27 (§228)
Reviderat av kommunstyrelsen
1999-01-13 (§21), av gatu-
och trafiknämnden 2003-03-05 (§64),
2006-06-15 (§93), 2008-05-22 (§56)
och 2011-06-15 (§69) samt av barn- och
ungdomsnämnden 2013-06-13

1. STYRDOKUMENT

a. Lag

Rätten till kostnadsfri skolskjuts i grundskolan och grundsärskolan regleras i 10 kap. 32 och 40 §§ samt 11 kap. 31 och 39 §§ skollagen (2010:800).

Av nämnda bestämmelser framgår att elever i grundskola och grundsärskola med **offentlig huvudman** har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till

- färdvägens längd
- trafikförhållanden
- elevens funktionsnedsättning
- någon annan särskild omständighet

Denna rätt gäller inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem. I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen dock anordna skolskjuts även i dessa fall.

Hemkommunen ska anordna skolskjuts för elever som går i en fristående grundskola och grundsärskola inom kommunen i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter.

I 10 kap. 33 § och 11 kap. 32 § skollagen finns bestämmelser om skolskjuts i vissa fall för elever som går i en annan kommun än hemkommunen.

b. Förordningar

Förordningen (1970:340) om skolskjutsning anger regler och ansvar för de särskilt anordnade skolskjutsarna.

I förordningen (1994:1297) om vilotider finns bl.a. bestämmelser om kör- och vilotider samt tidböcker vid skolskjutsning.

I trafikförordningen (1998:1276) anges bl.a. vilka regler som gäller för bältesanvändning och var det ska finnas information om antalet tillåtna passagerare i fordon.

c. Föreskrifter

Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter (1988:17) om skolskjutsning anger vad som ska beaktas vid planering och anordnande av skolskjutsning.

I Vägverkets föreskrifter om användning av bilbälten och särskilda skyddsanordningar för barn (VVFS 2006:135) anges hur bilbälten och skyddsanordningar ska användas.

I Vägverkets föreskrifter om bilar och släpvagnar som dras av bilar (VVFS 2003:22) finns bl.a. regler för skyltars utformning på skolskjutsfordon och krav på bältesutrustning i bussar.

d. Kommunala beslut

Elever i Uppsala kommun som går i förskoleklass, grundskola eller grundsärskola erbjuds kostnadsfri resa med befintlig linjetrafik (busskort) till vald skola om vissa avståndsvillkor är uppfyllda (BUN-2008-0016.10). Den kostnadsfria resan kan också göras med befintliga skollinjer.

Det finns kommunala riktlinjer för trafiksäkerhetsåtgärder rörande skolvägar för elever i förskoleklass och grundskola (KF 2001-01-31, § 17).

Skolskjuts innefattar både skjutsar till grundskolan, grundsärskolan och deltidsverksamhet. Med deltidsverksamhet avses den 3-timmarsverksamhet som kommunen är skyldig att erbjuda alla sexåringar inom förskoleklass (KS 1999-01-13, § 21).

2. DELEGATION

Barn- och ungdomsnämnden i Uppsala kommun har ansvaret för beslut om skolskjuts och kostnadsfria resor med linjetrafik för elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola.

För elever som går i kommunal grundskola har elevens rektor delegation att fatta beslut.

För elever som går i en fristående grundskola har tjänsteman på kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad delegation att fatta beslut.

3. DEFINITIONER

Med **skolskjuts** avses transporter som anordnas för elever i förskoleklass, grundskola och grundsärskola mellan hemmet och skolan, och/eller skolskjutshållplatsen, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Med **kostnadsfri resa med linjetrafik** avses resor i linjetrafik som inte är att jämföras med skolskjuts enligt skollagen och skolskjutsförordningen.

Med **skollinjer** avses busstransporter som sker huvudsakligen för skolans behov. Hit räknas inte taxitransporter.

Med **linjetrafik** avses persontransporter med allmänna kommunikationer.

Med **skolväg** avses den kortaste användbara vägen från hemmet till skolan.

Med **hemmet** avses den bostadsfastighet där eleven är folkbokförd eller vid växelvis boende där respektive vårdnadshavare är folkbokförd.

Med **förälder** likställs vårdnadshavare eller annan person som vårdnadshavaren tillfälligt överlåtit ansvaret till eller som på annat sätt övertagit ansvaret för barnet.

Med **skolskjutshållplats** avses den på- och avstigningsplats som bestämts av kommunen.

Med **hållplatsavstånd** avses den kortast användbara vägen från hemmet till skolskjutshållplatsen.

Med **sammanhängande bostadsområde** avses ett område som i något avseende är avgränsat till exempel genom avgränsning med parkstråk, skog mot annan närliggande bebyggelse eller genom att all tillfart till området sker från en och samma punkt.

Med **växelvis boende** avses att en elev bor på två adresser, normalt halva tiden vardera i ett regelbundet mönster (exempelvis onsdag-tisdag varannan vecka), hos föräldrar med gemensam vårdnad om eleven.

Med **tillfällig funktionsnedsättning** avses skada till följd av olycksfall som beräknas vara en begränsad tid. Hit räknas till exempel arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt.

Med **samordnad resa** menas att resan upphandlas genom samordning mellan skolorna för att hålla kostnaderna nere.

Med **skolanknutet fritidshem eller fritidsklubb** menas att verksamheten drivs av den skola eleven är inskriven vid.

Med **skolans fastighet** menas den adress som är skolans officiella adress.

4. SKOLSKJUTS

a. Färdvägens längd

- Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolan för elever i
 - förskoleklass om skolvägen överstiger 2 km
 - årskurserna 1 - 3 om skolvägen överstiger 2 km
 - årskurserna 4 - 9 om skolvägen överstiger 4 km

Elever boende i ett sammanhängande bostadsområde behandlas lika vad gäller rätten till skolskjuts. Avståndet till skolan kan då för de närmast boende understiga ovan angivna avstånd.

- Skolskjuts anordnas mellan hemmet och skolskjutshållplatsen för elever i
 - förskoleklass om hållplatsavståndet överstiger 2 km
 - årskurserna 1 - 3 om hållplatsavståndet överstiger 2 km
 - årskurserna 4 - 9 om hållplatsavståndet överstiger 3 km

Avståndsmätning

Avståndet mellan hemmet och skolan mäts i kommunens digitala skolskjutssystem (GIS). Avståndet, den kortaste farbara skolvägen, mäts mellan den punkt i GIS som markerar fastigheten vid vilken folkbokföringsadressen är belägen och motsvarande punkt som markerar skolans fastighet. Vid avståndsmätning mellan hemmet och skolan tas inte hänsyn till att undervisningen kan bedrivas i olika lokaler skilda från skolans huvudadress.

b. Trafikförhållanden

Trafiksäkerhetsbedömning - allmänt

Vid bedömningen av om en elev har rätt till skolskjuts på grund av trafikförhållanden görs det en trafiksäkerhetsbedömning. Trafiksäkerhetsbedömningar bör omprövas minst årligen eller oftare om omständigheterna så kräver. Kommunen kan på grund av bristande trafiksäkerhet för det enskilda barnet besluta om undantag från avståndsnormen.

Trafiksäkerhetsbedömning - vinterskjuts

En elev kan ges rätt till skolskjuts under vintern om trafiksäkerheten försämras avsevärt, t.ex. genom att vägbredden minskar på grund av oplogade vägrenar eller att sikten för fordon på en krokig eller backig väg sätts ned på grund av mörker. Kyla, blåst och/eller mörk skog ligger inte till grund för trafiksäkerhetsbedömningen vid beviljandet av vinterskjuts.

Tiden för vinterskjuts kan fastställas som en viss period av året, till exempel 1 november - 31 mars, men kan också bedömas med hänsyn till förhållandena i det enskilda fallet.

Skoltransportens körväg

Planerad skolskjuts ska inte göra avvikelser från rakaste färdväg som inte motiveras av gällande skolskjutsregler. När utvikningar ("skaftkörningar") görs ska dessa hållas så korta som är praktiskt möjligt för att inte körtiderna för andra elever ska förlängas mer än nödvändigt. Eventuella utvikningar bör beslutas för högst ett år i taget så att förändrade omständigheter kontinuerligt tas med i bedömningen.

Enskild väg

Skolskjuts trafikerar enskild väg endast om denna är av godtagbar kvalitet, så att normal hastighet och därmed rimliga körtider kan hållas utan att risk för skador på skolskjutsfordon uppstår.

Om vägunderhållet väsentligen eftersatts ställs skolskjutsen in och ansvaret för skoltransporten övergår till föräldrarna. De åberopade bristerna ska skriftligen dokumenteras. Inställd transport återupptas inte innan bristerna, genom förnyad besiktning, konstaterats avhjälpda.

Indragning av skolskjuts

Skolskjuts kan ställas in på en väg eller del av en väg om vägen inte är framkomlig eller om det är riskabelt att färdas på vägen. Detta kan t.ex. bli aktuellt när det förekommer väg- och byggnadsarbeten eller vid halka. Ersättningskjuts anordnas i sådana fall inte.

c. Elevens funktionsnedsättning

Fysiska och psykiska funktionsnedsättningar som inte beror på olycksfall

Om en elev, av medicinska eller psykiska skäl, har behov av skolskjuts ska behovet styrkas av läkare eller psykolog och beslut fattas av barn- och ungdomsnämndens delegat. Skolskjuts kan även ges under en begränsad period om eleven kan visa på behov av skolskjuts på grund av medicinska skäl som inte kan hänföras till olycksfall.

Olycksfall

Kommunen svarar inte för skolskjuts vid tillfällig funktionsnedsättning på grund av olycksfall. Hit räknas arm- och benbrott med gipsning, vrickningar, stukningar och dylikt. Kommunens försäkring av elever i förskola, förskoleklass, grundskola och grundsärskola täcker kostnader för resor mellan bostad och skola i de fall eleven har ett sådant behov på grund av en tillfällig funktionsnedsättning som är en följd av olycksfallet.

Om elevens förälder så önskar ska skolan hjälpa till med skadeanmälan, kontakt med kommunens försäkringsbolag och eventuellt med förslag på hur skjutsen kan ordnas.

d. Annan särskild omständighet

Barn- och ungdomsnämndens delegat kan vid annan särskild omständighet besluta om rätt till skolskjuts.

Annan särskild omständighet kan vara en kombination av orsaker som var för sig inte är tillräckligt skäl för rätt till skolskjuts.

e. Val av skola

Om en elev valt en annan förskoleklass, grundskola eller grundsärskola än den där eleven annars skulle ha placerats, är eleven berättigad till skolskjuts till den valda skolan om eleven uppfyller villkoren under punkterna 4 a eller b (i förhållande till den valda skolan) och det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen. Det betyder att eleven har rätt till skolskjuts till den valda skolan om det inte innebär merkostnader för kommunen jämfört med om eleven gått i den skola där eleven annars skulle ha placerats. Rätten till skolskjuts enligt denna punkt innebär inte en skyldighet för kommunen att lägga om busslinjer.

När det gäller elever som omfattas av punkterna c eller d har dessa elever rätt till skolskjuts även om det innebär merkostnader för kommunen.

5. ÖVRIGA REGLER FÖR SKOLSKJUTS

Former för skolskjuts

Skolskjuts kan ske på olika sätt, exempelvis med skollinjer, linjetrafik eller taxi. Vilken form som blir aktuell i det enskilda fallet avgörs vid en individuell bedömning.

Beslut om skolskjuts

Prövning och beslut om skolskjuts sker efter ansökan, respektive inför varje nytt läsår. Omprövning av beslut kan göras under läsåret vid ändrade förhållanden som påverkar rätten till skolskjuts.

Samordning av skolskjuts

Rätten till skolskjuts innebär inte att sådan skjuts måste anordnas från bostadsadressen till den plats där utbildningen bedrivs eller att skolskjutsen måste anpassas till varje elevs skoltider. Kommunen kan samordna skolskjutsverksamheten och anvisa elever till särskilda skolskjutshållplatser.

Ensamåkning i taxi

Om en elev har behov av att åka ensam i taxi för att kunna utnyttja sin rätt till skolskjuts, ska behovet styrkas av läkare eller psykolog och beslut fattas av barn- och ungdomsnämndens delegat.

Taxivärd

Om en elev har behov av taxivärd för att kunna utnyttja sin rätt till skolskjuts, och behovet inte tillgodoses på annat sätt (t.ex. genom insats enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade), ska behovet styrkas av läkare eller psykolog och beslut fattas av barn- och ungdomsnämndens delegat.

Självskjuts

Kommunen kan komma överens med elevens föräldrar att tillgodose elevens behov av skolskjuts genom att betala självskjutsersättning. Ersättningen följer Skatteverkets normer för skattefri ersättning för resa med egen bil. Ersättning betalas inte ut retroaktivt.

Växelvis boende

En elev har rätt till skolskjuts vid växelvis boende, enligt definitionen ovan, om villkoren för skolskjuts i övrigt är uppfyllda.

Vid växelvis boende ska de båda adresserna vara respektive vårdnadshavares folkbokföringsadresser varav den ena även är elevens. Vårdnadshavare som begär skolskjuts vid växelvis boende ska kunna visa hur boendet är upplagt t.ex. genom att ge in ett fast schema, ett avtal eller en dom som visar att det är fråga om ett varaktigt och fast arrangemang.

Skolskjuts mellan kommuner

Skolskjuts till andra kommuners skolor anordnas endast i de fall det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter. Skolskjuts anordnas inte till en förälder i annan kommun.

Skolskjuts för barn i fritidshem och fritidsklubb

Elever har inte rätt till skolskjuts mellan bostaden och fritidshemmet eller fritidsklubben.

Ansvar

Föräldrarna har ansvaret för eleven till dess eleven stigit på skolskjutsen på morgonen. Om eleven missar skolskjutsen har föräldrarna ansvaret för att eleven kommer till skolan. Efter skolans slut övertar föräldrarna ansvaret för eleven då denna stiger av skolskjutsen.

Extrabeställning av skolskjuts

Beställning ska göras av behörig delegat. Resa som beställs av förälder ersätts inte av kommunen.

Återlämnande av busskort

En elev har endast rätt att disponera busskort för skolskjuts så länge eleven är skolskjutsberättigad. Busskortet ska därför omedelbart återlämnas om rätten till skolskjuts upphör (till exempel vid byte av bostadsadress/skola).

6. KOSTNADSFRI RESA MED LINJETRAFIK

Om en elev inte har rätt till skolskjuts enligt reglerna under punkten 4 har eleven ändå rätt till kostnadsfri resa med linjetrafik, inklusive befintliga skollinjer, oavsett vilken skola eleven väljer om den kortaste skolvägen överstiger 2 km för förskoleklass och årskurserna 1-3 samt 4 km för årskurserna 4-9. Denna rätt gäller även om eleven före och/eller efter skoldagen vistas i fritidshem, fritidsklubb eller annan pedagogisk verksamhet.

Ett erbjudande om kostnadsfri resa med linjetrafik är inte att jämföra med skolskjuts. Det innebär att skolskjutsreglementets regler under punkterna 4 och 5 inte är tillämpliga.

Föräldrarna har ansvaret för att bedöma om eleven är mogen att ta eget ansvar för resan med linjetrafik inklusive skollinjer.

Rätt till kostnadsfri resa med linjetrafik gäller endast inom Uppsala kommun.

7. SAMORDNAD RESA TILL OCH FRÅN FRITIDSHEM ELLER KORTTIDSTILLSYN I SÄRSKILDA FALL

Grundsärskoleelever i fritidshem eller med korttidstillsyn har rätt till kostnadsfri samordnad hemresa från verksamheten till hemmet eller korttidsvistelsen (korttidshem, stödfamilj). Under skollov ska samordnad resa anordnas även från hemmet eller korttidsvistelsen till fritidshemmet eller korttidstillsynen.

Elever i centrala resursenheter har rätt till kostnadsfri samordnad resa till och från skolanknutet fritidshem på samma grunder som grundsärskolans elever.